

Vuoden 2025 talousarvion laadintaohjeen ja talousarviokehityksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 17.06.2024 § 162
280/02.02.00.01/2024

Vihdin kunnan hallintosäännön 1. luvun 3 § kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja kunnan henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan, sopimushallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

Kunnanvaltuuston hyväksymässä kuntastrategiassa 2022-2025 (KV § 23 9.5.2022) avataan, että vastuullisella taloudenpidolla varmistetaan kuntamme hyvinvoinnin perusta. Käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin, jotta verotuksemme pysyy kilpailukykyisenä. Priorisoimme investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoitteemme toteutumista.

Vuoden 2025 talousarviokehityksen taustaolettamuksia ja käytettyjä ennusteita on lyhyesti selostettu liitteen talousarviokehityksessä. Taloussuunnitelmakauden käyttötalouden, investointiosan ja rahoitusosan tasapainotilannetta seurataan päivitettyjen ennusteiden, hallituksen lisätalousarvioiden sekä tulevan syyskuun budjettiriihen tuloksien ja sekä muiden vastaavien tekijöiden varmistuessa.

Talousarviokehysten tehtävänä on kunnan kokonaistaloudellisen tilanteen tasapainottamiseksi edistää toimintatuottojen kehitystä sekä rajata toimintakatteiden ja toimintakulujen enimmäismääriä suunniteltaessa vuoden 2025 taloutta ja toimintaa. Talousarviokehys rajaa lautakuntien sekä kunnanhallituksen toimintakulujen enimmäismäärät ja toimintatuottojen vähimmäismäärät.

Toimielinten tulee laatia kunnanhallituksen antaman kehityksen puitteissa palvelukeskuksien johtajien johdolla ehdotukset talousarvioksi ja käsitellä ne asianomaisessa toimielimessä. Toimielinten tulee omissa talousarvioesityksissään ottaa kantaa koko taloussuunnittelukauteen eli käyttötalouden osalta vuosille 2025-2027 ja investointien osalta vuosille 2025-2029. Toimielimet voivat päättää annetun kehityksen puitteissa, miten varat tullaan kohdentamaan toimielimen alaisuudessa ja miten toimielinten toiminta tulee kehittymään taloussuunnitteluvuosina. Vuoden 2025 kehystä tulee pitää ohjeellisena myös taloussuunnitteluvuosina.

Vuoden 2025 talousarvion kehys on laadittu huomioiden vain ulkoiset tuotot ja kulut, jotta sisäisten erien muutokset eivät vaikuta lautakuntien budjetointiin.

Talousarviokehys on arvioitu niukasti ylijäämäiseksi ja suunnitelmavuodet iona arvioitu alijäämäiseksi. Mittava investointitaso taloussuunnitelmavuosille haastaa kunnan rahoituksen tasapainoa. Kestävän kuntatalouden osalta rahoitusjäämän tulisi viiden vuoden aikana olla lähellä nollaa. Ylijäämäiset ja vahvat vuosikatteelliset talousvuodet

vuosilta 2020–2023 vahvistivat rahoitusjäämän positiiviseksi, mutta käynnissä oleva tilikausi ja tulevat vuodet painavat rahoitusjäämän takaisin negatiiviseksi. Rahoitusjäämä vuosilta 2025-2027 on arvion mukaan negatiivinen yhteensä noin 29,8 milj. eurolla.

Yleisesti kuntatalouden tilanne on heikentynyt vuodesta 2024 lähtien. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksiin tehtyjen leikkausten takia. Kunta-alan palkkaratkaisu päättyy vuoteen 2025 mennessä. Uudella palkkaratkaisulla on suuri merkitys kustannuskehitykseen.

Vihdin kuntastrategia tähtää kunnan kasvuun ja kasvaminen tarkoittaa käyttötalouden kulujen kasvua ja investointeja. Strategiassa kuitenkin määritellään vastuullisessa taloudenpidossa, että käyttötalousmenot sovitetaan talouden asettamiin raameihin ja priorisoidaan investoinnit, jotka lisäävät kuntamme saavutettavuutta ja siten kasvutavoittemme toteutumista.

Vihta-ohjelman tarkoituksena on kuntastrategian mukaisesti sovittaa käyttötalousmenot ja investoinnit vastuulliselle taloudenpidolle. Vuoden 2024 talousarviossa on laadittu VIHTA-toimet vuosille 2024 ja 2025 ja tulevassa talousarviossa 2025 on otettava uudelleen kantaa toimenpiteiden saattamiseksi loppuun ja pyrittävä tasapainottamaan käyttötalouden ja investointien tasoa. Vuosien 2025 ja 2026 taloudentasapainotustarve on yhteensä 13,9 milj. euroa, jotta rahoitusjäämä olisi negatiivinen noin 10 milj. euroa kahdelta vuodelta. Tasapainotus tarkoittaa käyttötalouden vahvistamista ja investointien priorisointia.

Vihdin taloudellinen kokonaisuus hahmottuu ja tarkentuu talousarvioprosessin edetessä muun muassa valtiohallinnon taholta tulevien tuloarvioiden tarkentuessa. Kehyksellä on ohjaava rooli, mutta taloustiedot tulevat täsmentymään syksyn talousarvioprosessien aikana.

Valmistelija

Jere Laine etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 467 5554

Esittelijä

vs kunnanjohtaja Essi Piirajärvi

Ehdotus

- 1) hyväksyä vuoden 2025 talousarviokehityksen ja talousarvion laadintaohjeet päätöksen liitteiden mukaisesti. Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä talousarviovuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2026-2027 viimeistään 9.10.2024
- 2) myöntää talousjohtajalle oikeuden tehdä talousarvion laadintaohjeisiin muutoksia, mikäli eri tekijöihin saadaan tarkentavia tietoja esimerkiksi valtion taholta. Tehdyt muutokset yksilöidään laadintaohjedokumentiin.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- 1) hyväksyä vuoden 2025 talousarviokehityksen ja talousarvion laadintaohjeet päätöksen liitteiden mukaisesti. Lautakuntien tulee käsitellä talousarvioesityksensä talousarviovuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2026-2027 viimeistään 9.10.2024; ja
- 2) myöntää talousjohtajalle oikeuden tehdä talousarvion laadintaohjeisiin muutoksia, mikäli eri tekijöihin saadaan tarkentavia tietoja esimerkiksi valtion taholta. Tehdyt muutokset yksilöidään laadintaohjedokumentiin.

Tiedoksi

palvelukeskukset, tytäryhteisöt, talouspalvelut